

4 juli 2025

Beste leden van de verkiezingsprogrammacommissie,

Voor mensen met een gezondheidsvraag is de openbare apotheek een laagdrempelige en vrij toegankelijke vorm van zorg. Dit wordt nog eens versterkt door het huisartsentekorten. De openbare apotheek vormt, samen met de huisarts en de wijkverpleegkundige een onmisbare schakel in de eerstelijnszorg.

Om de vitaliteit en zelfredzaamheid van patiënten te vergroten, is het noodzakelijk om de apotheker structureel in te zetten als volwaardig zorgverlener. Denk aan begeleiding bij het op- en afbouwen van medicijnen, medicatiebeoordelingen, begeleidingsgesprekken en aanspreekpunt bij kleine kwalen. De openbare apotheker is hiervoor de aangewezen zorgprofessional dicht bij de patiënt.

Als koepelorganisaties van apotheken en apothekers doen wij een gezamenlijke oproep: besteed in uw verkiezingsprogramma expliciet aandacht aan maatregelen om de beschikbaarheid en continuïteit van de apotheekzorg te verbeteren. Dit vraagt om structurele randvoorwaarden die wij hieronder nader toelichten.

- **Goede eerstelijns farmaceutische zorg vraagt om een passende bekostiging**

Patiënten moeten naast het juiste middel ook de juiste begeleiding en zorg krijgen. Dat kan alleen als het bekostigingsmodel van apotheken dat zorg beloont. Apotheekzorg zoals medicatiebeoordelingen, therapietrouwbegeleiding en ontpillen moeten structureel door de zorgverzekeraars worden vergoed. Dat is nu niet het geval. Het vergt de politieke keuze apotheken te belonen voor het verlenen van zorg.

Zorgwekkend zijn de recente en voorgenomen pakketuitnames (zoals vitamine D en codeïne) waardoor die medicijnen én vooral de zorg van de apotheek niet langer vergoed worden. De besparing op de kosten van de medicijnen zijn minimaal. Er wordt bij pakketuitnames vooral bespaard op de zorg die de apotheek verleent en slechts voor een klein deel op geneesmiddelenkosten.

De toegankelijkheid van deze zorg voor de patiënt wordt onder druk gezet door deze verkapte bezuiniging op apotheekzorg. Zij moeten de medicijnen en de zorg van de apotheek dan zelf betalen. Dit leidt tot zorgmijding, verkeerd gebruik en incomplete medicatieoverzichten, met grote risico's voor de patiëntveiligheid.

- **Medicijntekorten vragen om een fundamentele koerswijziging**

Miljoenen Nederlanders krijgen niet het voorgeschreven medicijn op het moment dat zij het nodig hebben. De honderden medicijntekorten raken dagelijks de kwaliteit en veiligheid van de zorg aan onze patiënten. Apothekers improviseren elke dag zo veel zij kunnen maar dat gaat ten koste van tijd voor zorg. Het zorgwekkende is bovendien dat steeds meer leveranciers van medicijnen stoppen met het in Nederland verkopen van hun medicijnen. Dat doen zij met name vanwege financieel-economische redenen.

Om in de vraag naar, soms levensreddende, medicijnen te blijven voorzien moet het geneesmiddelenbeleid in Nederland fundamenteel worden herzien. Transparantie, leveringszekerheid en verantwoorde prijzen moeten centraal staan. Het huidige preferentiebeleid met geheime prijsafspraken tussen geneesmiddelenfabrikanten en zorgverzekeraars is hiervan deels de oorzaak en biedt zeker onvoldoende antwoord hierop.

- **Waarborg de beschikbaarheid van eerstelijns apotheekzorg**

De openbare apotheek is altijd toegankelijk, zonder afspraak. Juist die laagdrempelige specialistische zorg staat onder druk door personeelstekorten en een lage instroom in de sector. Onderzoek¹ toont aan dat salaris een belangrijke factor is.

Het recent gesloten cao-hoofdlijnenakkoord biedt perspectief, maar vraagt om actieve monitoring van de uitvoering, inclusief de beschikbaarstelling van OVA-middelen. Tegelijkertijd leidt dit akkoord tot hogere personeelskosten, die

¹ WZOA/NAPCo. *Bijwerkingen onvermijdelijk. Hoe de apotheek haar personeel niet meer kan betalen. Branchrapport openbare farmacie. Noordwijk/Amersfoort: WZOA/NAPCo, oktober 2024*

moeilijk op te vangen zijn binnen het pakket aan bezuinigingsmaatregelen zoals het voornemen van VWS om vanaf 2026 € 70 miljoen via de pakketuitname te besparen op geneesmiddelenkosten én vooral op de apotheekzorg.

- **Apothekers kunnen vaccinatiegraad verhogen**

Nederland blijft achter in de mogelijkheden voor patiënten om zicht te laten vaccineren. De coronapandemie, en recente uitbraken van mazelen en kinkhoest, onderstrepen het belang van een hoge vaccinatiegraad. Daarbij is voor andere infectieziekten met een hoge ziektelast buiten de rijksvaccinatieprogramma's steeds vaker een vaccin beschikbaar. In veel Europese landen mogen apothekers vaccineren – in Nederland is dat nog altijd niet toegestaan.

Door beperkte aanpassing van wet- en regelgeving (zoals de Wet BIG), kunnen openbaar apothekers bijdragen aan het verhogen van de vaccinatiegraad. Iers onderzoek bevestigt de effectiviteit van deze aanpak. Hier liggen concrete kansen voor Nederland.

Samenvattend – als koepelorganisaties van apotheken en apothekers doen wij een gezamenlijke oproep:

- Kies voor een bekostigingsmodel van apotheken dat zorg beloont en hanteer het uitgangspunt dat bij bezuinigingen op de kosten van medicijnen, niet (verkapt) de ook de noodzakelijk zorgverlening van de apotheek wordt wegbezuinigd.
- Begin met het fundamenteel herzien van het geneesmiddelenbeleid in Nederland zodat medicijntekorten eindelijk verminderen, én apotheekmedewerkers en apothekers zich weer kunnen richten op de zorgverlening.
- Waarborg dat de overheidsbijdrage voor arbeidskostenontwikkeling voor de apotheekzorg ook aan apotheekzorg wordt besteed.
- Laat apotheken helpen om de vaccinatiegraad te verhogen door hen toe te staan te vaccineren.

Met vriendelijke groet,

Eduard Lip, voorzitter ASKA (Associatie voor Ketenapotheken); info@ketenapotheken.nl

Laurens Schulpen, voorzitter LEF (Landelijke Eerstelijns Farmacie); info@lefapotheek.nl

Els Coyajee-Geselschap, voorzitter NAPCo (Nederlandse Apothekers Coöperatie); info@napco.nl

Maxime Tjioe, bestuurslid politieke en maatschappelijke zaken VJA (Vereniging van Jonge Apothekers); info@vja.nu

- De Associatie van Ketenapotheken (**ASKA**) is een branchevereniging van ketenapotheken.
- De Landelijke Eerstelijns Farmacie (**LEF**) staat voor een sterke, georganiseerde en toekomstbestendige eerstelijns farmacie in Nederland.
- De Nederlandse Apothekers Coöperatie (**NAPCo**) behartigt de belangen van de zelfstandig openbaar apothekers in Nederland.
- De Vereniging van Jonge Apothekers (**VJA**) gaat voor een duurzame toekomst van het apothekersvak voor de jonge apotheker.